

Forfatter: Larsen, Karl

Titel: Udrag fra Under vor sidste Krig

Citation: Larsen, Karl: "Under vor sidste Krig", i Larsen, Karl: *Under vor sidste Krig*, Gyldendal, 1897, s. 497. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-larsenk_11-shoot-idm140053902815216/facsimile.pdf (tilgået 08. maj 2024)

Anvendt udgave: Under vor sidste Krig

Vejen og staa yderst med mit Kompagni til Søndag Morgen. Det var en uhyggelig kold Nat med Snefog, og dog var Folkene saa dødtætte, at de, naar man ikke passede paa, lagde sig i Sneen og sov. Vi var alle af Mangel paa Søvn nervøse, og de mest vanvittige Billeder dansede uafsladeligt for Øjnene. Kl. 5 Søndag Morgen afmarcherede vi over Graasten til Sønderborg, hvor vi først kom Kl. 1, Mandag Morgen, paa Grund af de uophørlige Standsninger af Trænet med de slapskede Heste. Kl. 4 lykkedes det mig endelig at faa mine Folk under Tag ved uden videre at rydde Huse fra øverst til nederst, og nu ser du mig endelig her, hvor vi kom med Dampskibet «Valdemar» i Aftes. Forbavsende er det, at jeg ikke mangler en Mand, ja ikke en Tornyster! Det viser den mageløse Aand, der har været i Folkene, og som man har gjort alt tænkeligt for at nedbryde. Alle Afdelinger, der har været i Ilden, har fægtet udmærket, og Armeen tør dristigt bære Hovedet højt. Hvad der nu vil ske, véd ingen; rimeligt er det, at vi kommer til at gaa til Kolding. Fæstningen her er der uhyre meget at gøre ved, og dersom Fjenden rykkede rask paa, kunde han let tage den. »

Drefter følger fra Fredericia i Maanederne Februar og Marts en Række Breve, som bringer Indtryk fra Felten og Kritik af Krigsbegivenhederne. Det hedder f. Eks. (11. Februar): «En dumpy og dyb Sorg og Harme har bemægtiget sig Armeen og afløst den glade og tillidsfulde Stemning, som før var fremherskende overalt; men med Guds Hjælp kommer den nok igen, naar det atter gaar Syd paa, og det

gaar det vistnok i Morgen. Saa vidt jeg véd, skal vor Brigade marchere til Kolding i Morgen tidlig. Gud give blot, at Armeen maatte kunne vinde nogen Tillid til sine Førere, saa er der intet i Vejen; Aanden er god. Men hidtil har der kun hersket Usikkerhed og Uklarhed fra først til sidst. Den simple Ting at flytte alle Beboerne en Mil Syd for Danevirkestillingen Nord paa og brænde hvert Hus, hvert Straa, hver Vogn o. s. v., hvad vi daglig forlangte, før det gik løs, for at Fjenden ikke skulde finde Ly eller Læ, skete ikke, ja, man skar ikke en Gang Telegraftraaden over mellem Slesvig og Rendsborg; jeg vil ikke tale om, at man paa Tilbagetoget ikke brød Jernbanen op! Vor Ulykke ved Danevirke var naturligvis først og fremmest, at selve Stillingen er beregnet paa 70,000 Mands Besætning, og dernæst, at man udmattede vor ringe Styrke ved en altfor overdreven Forsigtighed. Men Tilbagetoget burde i alle Tilfælde have været forberedt og ordnet paa en hel anden Maade, det er og bliver en fuldkommen Skandale, som Overkommandoen ikke kan vadske sig ren for . . . (22. Februar): Folkene gør et frygteligt Spektakel ude i Gaarden med at slaas med Sneboldte. Det er første Gang i Aar, at Sneen har skaffet dem Morskab. Jeg har en Komiker ved Kompagniet, der hedder Jens M. Han har altid en Fløjte med, paa hvilken han blæser, saa snart der er Lejlighed dertil. I dette Øjeblik vækker han et unaadeligt Bifald ved at give en fuld Spillemand, og er som saadan iført en gammel, sort Hat og et Par grulige Brillen. Fyenboerne er rene Børn; saa snart der er Lejlighed dertil, leger de. De er i den sidste Tid

bleven meget mistænkelige med Hensyn til Spioner, og griber enhver, hvis Ansigt ikke behager dem. Nu leger de at arrestere hverandre. Man er paa højere Steder forfærdet over, at en Eskadron — jeg tror af 5. Regiment — mistede 40 Heste ved Oversø, og er i den Anledning bleven meget bange for at anvende Kavaleriet. En Hest koster nemlig 300 Rdlr.; jeg gad nok vide, hvad man vurderer et Menneskeliv till . . . (9. Marts): Jeg tror nu lige saa lidt som før, at Fjenden vil tage Fredericia; han vil indslutte den og leve højt af Udskrivningerne i Jylland . . . (27. Marts): Min egen velsignede Pige! Glædelig Fest! Da jeg i Gaar i en saadan Fart skrev til dig, tænkte jeg mig, at jeg skulde have højtideligholdt Paasken paa en Maade, som skulde spørges vidt og bredt baade hos Fjenden og os. Jeg har et af de saakaldte Udfaldskompanier, det vil sige, at jeg har Lov til at rykke ud af Fæstningen Nat og Dag, naar jeg vil, for at gøre Fjenden Afbræk. I Gaar gjaldt det en storartet Tur, som Lunding gik ind paa, og som efter min inderlige Overbevisning vilde have givet et glimrende Resultat, men som desværre i sidste Øjeblik blev kontramanderet fra Hovedkvarteret paa Als. Planen var, at jeg skulde gaa i Land ved Hejlsmindebugten, 2 Mil Nord for Haderslev, med 230 udsøgte Folk og 40 Dragoner, medens samtidig 100 svenske Skarpskytter og 1 Kompagni med 40 Dragoner gik i Land ved Sølyst i Steksvig, 1 Mil Syd for samme By. Begge disse Afdelinger skulde mødes ved Haderslev og tage alt, hvad der kom af Fjenden, og da indskibe sig i Sølyst. Til min store Ærgrelse strandede Planen

— som sagt — i sidste Øjeblik, da alt var forberedt. Vi er og bliver nogle Ærtekællinger. Det er dog harmeligt, at Fjenden kan have en Operationslinje fra Altona til Aarhus og dog lægge sig til at sove overalt. Fjendens Befalingsmænd maa i Sandhed være anderledes indrettede end vore, dersom de ikke havde tabt Næse og Mund ved et saadant Overfald af 600 dygtige og forvovne Mænd.»

Brevskriveren havde kort herefter dog den Glæde at deltage i et noget lignende, natligt Overfald, hvorved der toges baade Fanger og Heste. Iøvrigt dvæler hans Tanker, særlig fra noget ind i April, levende ved Als og Dybbøl og Kammeraterne der: «Jeg véd meget godt, at i Krig skal man efter gammel Soldatertro kun gaa, hvorefter man bliver kommanderet, og bede Gud om, at man der maa gøre sin Pligt; men jeg skal ikke nægte, at jeg i Aftes slet ikke var glad ved, at vi skal ligge her, medens næsten hele Arméen slaar Døddagsslag paa Dybbøl. . . . (13. April): Besætningen i Fredericia og den befæstede Lejr er nu meget svag, og vi, der er her endnu, maa derfor holde dobbelt for. Vi gør det naturligvis gerne, skønt det kun er et lille og kedeligt Bidrag for det, vore Kammerater paa Als skal yde . . . (17. April): Med Guds Hjælp staar Sagerne endda ikke saa daarligt paa Als. Til syvende og sidst skal Stillingen stormes, og jeg har ingen rigtig Tro til Prøjsernes Mod; svigter det et Øjeblik, vil de lide uhyre Tab uden Resultat. Jeg har endnu ikke haft Brev fra mine Venner, der rejste. Det er egentlig for alle Soldater under disse Forhold, kun at skrive det nødvendige . . . »